

İçindekiler

<i>Takdim</i>	5	
<i>Söyleři</i>	8	<i>Orçun İmga-Hakan Olgun</i> “Akademyanın Velut Kalemı”: Prof. Dr. İlhan Tekeli ile Kent Üzerine
<i>Makaleler</i>		
	28	<i>Prolog</i> <i>Ruşen Keleş</i> Türkiye’de Kentleşme Kime Ne Kazandırıyor?
	32	<i>Kente Teorik Bakışlar</i> <i>Tahire Erman</i> Kent Çalışmalarının Geçmişi ve Bugünü: Hakim Paradigmalar ve Yeni Sorunsallar
	44	<i>Eylem Özdemir</i> Kentin Tanımlanmasında Sosyolojik Yaklaşımlar: Toplumsal Süreç ve/veya Mekânın Çözümlemesi
	78	<i>İ. Eren Kürkçüoğlu</i> İdeal Arayışında Bir Dönüm Noktası: Yıldız Şehirler
	96	<i>Hakan Olgun</i> Ütopya’dan Distopya’ya: “Modern Şehircilik” ve Kriğiği
	112	<i>Neslihan Ünal</i> Karşılaştırmalı Tarih Yöntemi Bağlamında Kent Tarihçiliğinin Sorunları
	126	<i>Emrah Gökaltun</i> Tuğla Yüzeyle Binalar Kent Kimliđini Belirleyici Öğelerden Birisi Olabilir mi?: Eskişehir Örneđi
	138	<i>Kent Yazıları</i> <i>Mehmet Ali Kılıçbay</i> Dünyanın En Güzel Şehri
	142	<i>Güray Kırpık</i> Üst Üste Gelen “Tarih”ler ve Renkli “Medeniyet”ler Şehri: Kâhire
<i>Kitap Eleştirisi</i>	154	<i>Zafer Çelik</i> “Kentler: Anadolu’nun Dönüşümü, Türkiye’nin Geleceği”

Contents

<i>Editorial</i>	5	
<i>Conversation</i>	8	<i>Orçun İmga-Hakan Olgun</i> “The Prolific Pen of the Academia”: On City with Prof. Dr. İlhan Tekeli
<i>Articles</i>		<i>Prologue</i>
	28	<i>Ruşen Keleş</i> Who Gets What from Urbanisation in Turkey? <i>Theoretical Glances at the City</i>
	32	<i>Tahire Erman</i> The Past and Present of Urban Studies: The Main Paradigms and New Challenges
	44	<i>Eylem Özdemir</i> Sociological Approaches to the Definition of City: Analysis of Social Process and/or Space
	78	<i>İ. Eren Kürkçüoğlu</i> A Turning Point in Search of the Ideal: Star-Shaped Cities
	96	<i>Hakan Olgun</i> From Utopia to Dystopia: “Modern Urbanism” and Its Critique
	112	<i>Neslihan Ünal</i> Issues of Urban Historiography in the Context of Comparative History Method
	126	<i>Emrah Gökaltun</i> Can Buildings with Brick Facade be one of the Elements Determining The Identity of a City?: The Case of Eskişehir <i>Urban Writings</i>
	138	<i>Mehmet Ali Kılıçbay</i> The Most Beautiful City in the World
	142	<i>Güray Kırpık</i> The City of Clashing “Histories” and Colourful “Civilisations”: Cairo
<i>Book Review</i>	154	<i>Zafer Çelik</i> “Cities: The Transformation of Anatolia, The Future of Turkey”

Takdim

Kent, insan hayatının merkezine her geçen gün daha fazla yerleşiyor. Bütün dünyada kentleşmenin hızla artmaya devam ediş, kentte yaşayanlar kadar kentin dışında kalanları da kent bağımlı bir hayat yaşama-ya zorluyor. Sunduğu çekici imkânlar ve yol açtığı sorunlarla birlikte kent, kimileri için bir rüyayı temsil ederken, kimileri içinse hayatı kâbusa çeviren bir mekân olarak öne çıkıyor. Bir bakıma, insana dair bütün meseleler hızla kentlileşiyor.

idealkent, kenti akademik araştırmanın merkezî ögesi olarak belirleyerek, beşerî sorunlara ve bunların çözümüne dair kent merkezli bir bakış açısı üretmek üzere yola çıkıyor. Aslî ilgisini kent olarak tayin ederken, farklı disiplinlerin “kent”le kurdukları her türlü bağa açık olmak istiyor. Sosyoloji, psikoloji, tarih, felsefe, antropoloji, mimarî, şehir-bölge planlama, hukuk ve siyaset bilimi gibi alanlarda üretilen kente dair çalışmalara akademik bir zemin sunmayı arzuluyor.

Teorik metinler kadar, nicel ve nitel araştırma yöntemleriyle üretilmiş bilgileri de önemsiyor ve ilgisini sadece Türkiye coğrafyasıyla sınırlamak istemiyor. Paris, Berlin ve Londra ile olduğu kadar Bağdat, Kahire, Tahran, Tokyo, Pekin, Canberra, Mexico City ve Rio ile de ilgilenerek global ölçekli tüm kentsel sorunlara yönelmeyi hedefliyor.

*

Bu heyecan ve hedeflerle yola çıkarak, Türkiye’deki fikir dergiciliğinde alanındaki boşluğu doldurmayı arzulayan idealkent’in ilk sayısıyla karşınızdayız. “Prolog: Kente Teorik Bakışlar” dosya adını taşıyan bu sayımızda, farklı akademik disiplinlerin kentle kurdukları bağa ilişkin bir girizgâh yapmak istedik.

1. sayımızın açılışını Türkiye’nin en üretken entelektüellerinden olan İlhan Tekeli söyleşiyle yapıyoruz. Bu söyleşide kente ilişkin güçlü bir

tarihsel-teorik perspektif çizen Tekeli, aynı zamanda Türkiye'nin güncel meselelerine ilişkin "ezber bozan" görüşlerini aktarıyor. Modern şehircilik, kimlik sorunları, sosyal adalet, kayırmacılık, yerel demokrasi ve bölgesel politikalar konusunda oldukça önemli tespitlerde bulunuyor. Buna ilaveten, TOKİ'ye, -son dönemde sıkça meşgul olunan- "İslâmî Kalvinizm" tartışmalarına ve "Dünya Kenti" İstanbul'a ilişkin güncel bir "ufuk turu"na çıkarıyor.

Türkiye'de "kentbilim" in inşa edilmesine tartışmasız en önemli katkıyı sunan ve bu disiplindeki eğitimin önderliğini yapan Ruşen Keleş, ilk sayımızın ilk yazısıyla idealkent'te yer alıyor. Ruşen Hoca, Türkiye'de kentleşmenin kime ne kazandırdığı sorusunun yanıtını aradığı makalesinde, ülkemizin 60 yıllık kentleşme serüvenini özetleyerek, temel kentleşme sorunlarına dikkat çekiyor ve köklü birikimiyle çözüm önerilerini paylaşıyor.

Kent çalışmaları alanında Türkiye'nin en yetkin kalemlerinden olan; uluslararası ödüllü bir akademisyen, Tahire Erman; "Kent Çalışmalarının Geçmişi ve Bugünü: Hakim Paradigmalar ve Yeni Sorunsallar" başlıklı makalesinde, kent çalışmalarının serüvenine ışık tutuyor. 19. yüzyıl sonlarında oluşmaya başlayan kent çalışmalarını; Engels, Simmel, Park, Burgess, McKenzie, Harvey, Castells ve Lefebvre gibi isimlerin katkıları yönünden değerlendiren Erman, bugünün kentlerinin temel meselelerini de ele alıyor.

"Kentın Tanımlanmasında Sosyolojik Yaklaşımlar" başlıklı oldukça doyurucu çalışmasında Eylem Özdemir, kent sosyolojisi alanına dâhil olan bazı önemli isimler üzerinden kenti tanımlayan kavramsal bir çerçeve aktarıyor.

Yıldız planlı şehirlerin ortaya çıkışını konu alan ilgi çekici yazısında Eren Kürkçüoğlu, şehir planlama alanında Rönesans Dönemi'yle beraber gelişen bu sistemi, Palmanova ve Hamina gibi karakteristik kent örneklerine de başvurarak değerlendiriyor.

Hakan Olgun "Ütopya'dan Distopya'ya: 'Modern Şehircilik' ve Kritiği" başlıklı çalışmasıyla, Sanayi Devrimi'nin kentlerde yarattığı fizikî ve toplumsal problemlere bir çözüm üretmek amacıyla ortaya çıkan modern şehircilik anlayışının bir eleştirisini yapıyor. "Rasyonel" şehircilik anlayışı ile toplumsal talepler arasındaki gerilime vurgu yapan metin, bu konuda ciddi bir perspektif sunuyor.

“Karşılaştırmalı Tarih Yöntemi Bağlamında Kent Tarihçiliğinin Sorunları” adını taşıyan makalesinde Neslihan Ünal, kent tarihçiliğinde yeni bir yaklaşım olan karşılaştırmalı tarih yöntemini ele alıyor. Kent tarihçiliğinin dünyadaki ve Türkiye’deki gelişimini de aktaran çalışmada, bu alanda yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini de bulacaksınız.

Emrah Gökaltun, bir yapı malzemesi olarak “tuğla”nın kent kimliğinin oluşmasındaki etkilerini tartıştığı makalesinde, cephe kaplama malzemesi olarak tuğlanın Eskişehir örneğinin dokusuna yaptığı katkıları mimar gözüyle inceliyor.

“Kent Yazıları” başlığını verdiğimiz bölüm ise, belirli kentleri tema alan ve nispeten akademik disiplinin dışında tutulmuş yazılara hasredilmiş bir bölüm. Biri Batıdan diğeri Doğudan iki yabancı kente ilişkin yazıların yer aldığı bu bölümdeki yazılardan ilkinde, Türkiye’nin en önemli entelektüellerinden Mehmet Ali Kılıçbay, engin birikimi ve güçlü kalemıyla, “dünyanın en güzel şehri”ni anlatıyor.

Güray Kırpık’ın Kahire’yi anlatan yazısıysa, bu kentin Antik dönemden bugüne kadarki tarihini güçlü bir dille ve “yaşayarak” resmediyor. Antik Mısır’dan İslâm uygarlığının gelişimine, Osmanlı hâkimiyetinden Kahire’nin günümüzdeki yapısına uzanan zengin tarihsel fonda, okuyucuyu Nil Nehri’nin kıyısında etkileyici bir yolculuğa çıkarıyor.

Kitap eleştirisi bölümünde ise Zafer Çelik; Fuat Keyman ve Berrin Koyuncu Lorasdağı’nın “Kentler: Anadolu’nun Dönüşümü, Türkiye’nin Geleceği” isimli çalışmasını mercek altına alıyor.

*

idealkent’te, “kent”le ilgili belli konulara ilişkin dosyaların yanında, zaman zaman muhtelif kentlere ayrılmış dosyalar da bulacaksınız. Eylül sayımız bunlardan biri... Önümüzdeki sayının dosya konusu, evvela köklü bir “Dünya Kenti”, bu arada da “2010 Avrupa Kültür Başkenti”: İstanbul.

2. sayımızda görüşmek dileğiyle...

M. Altunoğlu - Z. Çelik - O. İmga